

ข่าวเศรษฐกิจและสังคม

สำนักพัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิต

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

962 ถนนกรุงเกษม ป้อมปราบฯ กรุงเทพฯ 10100

โทรศัพท์. 0-2281-6329, 0-2281-6631 โทรสาร. 0-2282-9158

www.nesdb.go.th

สศช. ได้รายงานความเคลื่อนไหวทางสังคมในช่วงไตรมาสสอง ปี 2547 เมื่อวันศุกร์ที่ 17 กันยายน 2547

นายจักรมณท์ ผาสุกวานิช เลขาธิการ สศช. และนายบุญยงค์ เวชมนีศรี รองเลขาธิการ สศช.เปิดเผยว่าสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้ติดตามความเคลื่อนไหวสถานการณ์ทางสังคมที่สำคัญในช่วงไตรมาส 2 ที่ผ่านมาพบว่า

ภาวะสังคมไทยเปรียบเทียบกับต่างประเทศ
การพัฒนาประเทศไทยเมื่อเปรียบเทียบกับเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (MDGs) ซึ่งเป็นเป้าหมายสากลที่ 189 ประเทศตกลงร่วมกัน พบว่าปัจจุบันประเทศไทยมีระดับการพัฒนาที่น่าพอใจและสามารถบรรลุเป้าหมายการพัฒนาแห่ง สหัสวรรษเกือบทั้งหมดก่อนปี 2558 โดยเฉพาะการแก้ไขความยากจน ความหิวโหย ความไม่เท่าเทียมทางเพศ โรคเอดส์และมาลาเรีย อีกทั้งคาดว่าจะบรรลุเป้าหมายด้านการศึกษาในเร็ว ๆ นี้ และความก้าวหน้าด้านสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับที่น่าพอใจ โดยสัดส่วนคนจนลดลงกว่า 1 ใน 3 สัดส่วนเด็กที่น้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์ลดลงกว่าครึ่ง และเด็กไทยทุกคนจะได้เรียนในระดับประถมศึกษาในอีกไม่กี่ปีข้างหน้า อัตราการติดเชื้อ HIV ในผู้ป่วยรายใหม่ลดลงกว่าร้อยละ 80 ตลอดจนมาลาเรียไม่ใช่ภัยคุกคามต่อสุขภาพคนไทยต่อไปแล้ว

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากประเทศไทยได้บรรลุเป้าหมาย MDG แล้วจึงได้กำหนด MDG Plus ซึ่งเป็นเป้าหมายที่ท้าทายมากยิ่งขึ้นที่จะลดความยากจนให้ต่ำกว่าร้อยละ 4 ภายในปี 2552 ด้านการศึกษาได้กำหนดให้เด็กได้รับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาอย่างทั่วถึงภายในปี 2558 สำหรับความเท่าเทียมทางเพศได้กำหนดเป้าหมายที่จะเพิ่มสัดส่วนสตรีในรัฐสภา องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และตำแหน่งผู้บริหารระดับสูงในราชการส่วนกลางเป็นสองเท่าในช่วงปี 2545-2549 ส่วนด้านโรคภัยไข้เจ็บได้กำหนดเป้าหมายปี 2549 ที่จะลดอัตราการตายของทารกให้เหลือ 15 ต่อการเกิดมีชีพ 1,000 และลดอัตราการตายของมารดาให้เหลือ 18 ต่อการเกิดมีชีพ 100,000 รวมทั้งจะลดอัตราการติดเชื้อเอชไอวีในประชากรวัยเจริญพันธุ์ให้เหลือร้อยละ 1 และ

NESDB announced 2Q/2004 social outlook on September 17, 2004

Mr. Chakkramon Pasukwanich, NESDB secretary-general and Mr. Boonyong Vejmaneesri, deputy secretary-general revealed that during the second quarter this year key social situations were monitored and it was found that:

According to the Millennium Development Goals (MDGs) – the goals adopted by 189 countries - Thai social situation in comparison with other countries has reached satisfactory level and achieved all the targets before 2015, in particular on the issues of poverty reduction, hunger, gender equality, HIV/AIDS and malaria. The goals on education are also expected to meet in the near future, while the progress on environment is in satisfactory level. The poor reduced by one-third, under-weighted children decreased by half and all Thai children are expected to receive primary education in the next few years. The rate of new HIV infected reduced by over 80 per cent, while malaria has no longer been the threat to the health of the Thai population.

In addition, Thailand has set the so-called MDG Plus; the more challenging target; to reduce poverty to below 4 per cent by 2009. All Thai children will receive secondary education by 2015. On gender equality, the number of women in the Parliament, local administrative organization and high level officer in central public agencies are expected to increase by double during 2004-2006. In term of health, by 2006 infant mortality rate is expected to decrease to 15 per 1,000 live-births; and mother's to 18 per 100,000 live-births; HIV/AIDS infected in fertility-age population will reduce to 1 per cent and malaria incident in 30 bordering provinces will reduce to 1.4 per 1,000 population.

ลดอัตราการเกิดโรคมะเร็งใน 30 จังหวัดชายแดนให้เหลือ 1.4 ต่อประชากร 1,000

ในส่วนของสิ่งแวดล้อมได้ให้ความสำคัญกับเรื่องขยะมูลฝอย และพลังงานทดแทนโดยกำหนดที่จะเพิ่มอัตราการนำขยะมูลฝอยมาใช้ประโยชน์ให้เป็นร้อยละ 30 ภายในปี 2549 และเพิ่มสัดส่วนพลังงานทดแทนในพลังงานเชิงพาณิชย์ขั้นต้นให้เป็นร้อยละ 8 ภายในปี 2554

ภาวะสังคมไทยไตรมาส 2 ปี 2547

➤ **มิติด้านคุณภาพคน** สถานการณ์การมีงานทำ ไตรมาส 2 มีผู้ว่างงานจำนวน 0.92 ล้านคนคิดเป็นร้อยละ 2.60 และทำงานต่ำระดับจำนวน 0.61 ล้านคน ซึ่งเป็นอัตราที่ลดลงเมื่อเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีที่ผ่านมา ทั้งนี้เนื่องจากการจ้างงานนอกภาคเกษตรโดยเฉพาะสาขาหัตถอุตสาหกรรมและก่อสร้างมีการขยายตัวอย่างเนื่อง โดยภาคเหนือและภาคใต้ยังคงมีปัญหาการว่างงานเพิ่มขึ้น เพราะผลกระทบจากปัญหาภัยแล้งและความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ นอกจากนี้ผู้จบการศึกษาระดับ ปวช. และ ปวส. ยังมีการว่างงานสูง ในขณะที่ผู้จบระดับอุดมศึกษามีแนวโน้มการว่างงานลดลง

➤ **มิติด้านความมั่นคงทางสังคม** คนสนใจคุ้มครองความเสี่ยงส่วนบุคคลโดยการทำประกันชีวิต ถึงร้อยละ 82 ของเบี้ยประกันภัย รองลงไปคือประกันด้านสุขภาพ และด้านอุบัติเหตุ ในขณะที่ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินยังน่าเป็นห่วง โดยเฉพาะปริมาณคดีที่เกี่ยวกับยาเสพติดและคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สินเพิ่มขึ้นร้อยละ 14.8 และ 2.6 ตามลำดับ เมื่อเทียบกับไตรมาสแรกปี 2547 นอกจากนี้ความสูญเสียจากการเกิดอุบัติเหตุจราจรในช่วงเทศกาลยังทวีความรุนแรง ถึงแม้ว่าจะมีการณรงค์/ประชาสัมพันธ์จากรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมีผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตในช่วงสงกรานต์ปี 2547 จำนวน 10,044 ราย เพิ่มขึ้นจากปีก่อนถึงร้อยละ 15.2 และเพิ่มจากช่วงเทศกาลปีใหม่ถึงร้อยละ 13.7 ทั้งนี้จักรยานยนต์ยังคงเป็นพาหนะที่ทำให้คนเสียชีวิตมากที่สุด สาเหตุหลักมาจาก ขับขี่โดยประมาท ต้มแอลกอฮอล์ ไม่สวมหมวกนิรภัย ซึ่งส่งผลให้เกิดความสูญเสียทั้งในส่วนของทรัพย์สินและทรัพยากรบุคคลของครอบครัว

➤ **มิติด้านความเป็นอยู่และพฤติกรรมของคน** โดยภาพรวมการสูบบุหรี่จะลดลงจาก ร้อยละ 20.6 ในปี 2544 เหลือร้อยละ 18.8 ในปี 2546 แต่ยังไม่ครอบคลุมทุกกลุ่มอายุ โดยเฉพาะกลุ่มเด็กและเยาวชนยังมีการสูบบุหรี่เพิ่มขึ้น ทั้งนี้มีข้อน่าสังเกตว่า ผู้ที่มีการศึกษาน้อยหรือไม่มีการศึกษามีอัตรา

As for the environment, solid waste and substitute energy will be given high priority. The recycle rate of solid waste is expected to increase to 30 per cent by 2006; and the proportion of substitute energy used for basic commercial purposes will increase to 8 per cent by 2011

Social outlook in second quarter of 2004

▪ **Human Quality** Unemployment rate in this quarter was 2.60 per cent or 0.92 million people and under-employment rate was 0.61 million, slightly decreasing from that of the same quarter last year. This is due to the continued expansion of non-agricultural sector, in particular an industrial-handicraft and construction. The North and the South has witnessed the increase in unemployment due to the drought and the unrest in the 3 border provinces. In addition, the increasing unemployment rate among lower and upper vocational degree graduates was observed, while reducing among university graduates.

▪ **Social Security** People are more interested in protecting themselves from the risk by having life insurance for 82 per cent of total insurance premium. The rest are health and accident insurances. Safety in life and property has still been the concerned for the Thai society. In comparison with the first quarter of 2004, the number of cases in narcotics; and life, physical and property assaults increased for 14.8 per cent and 2.6 per cent respectively. Furthermore, losses from traffic accidents during festivals have even more severed. During Songkran festival, amidst extensive campaign and public relations, there were 10,044 wounds and deaths or 15.2 per cent increased from the previous year, where motorcycle accident was the major cause of death due from careless driving, drinking alcohol, not wearing the helmet.

▪ **Well-being and Human Behavior** The number of cigarette smokers reduced from 20.6 per cent in 2001 to 18.8 per cent in 2003, where the number of smokers were found increased among children and teenagers. It was observed that most of smokers are less or non-educated, where 76 per cent of smoker were workers, such as farmers, fishermen, workers in factory. They are therefore even more vulnerable since cigarette smoking is not only a threat to health, but also uses up family resources.

การสูญบุหรีสูงสุด ร้อยละ 76 ของผู้สูญบุหรีเป็นผู้ใช้แรงงาน เช่น ชาวนา ชาวประมง คนงานในโรงงาน การสูญบุหรีนอกจากจะ บั่นทอนสุขภาพแล้วค่าใช้จ่ายในการสูญบุหรียังเบียดบัง ค่าใช้จ่าย อื่นๆ ในครอบครัวด้วย

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าการถูกเอาเปรียบในเรื่องสินค้าและบริการที่มีคุณภาพต่ำจากผู้ขายสินค้าและผู้ให้บริการจะยังคงเป็น ภัยคุกคามต่อคุณภาพชีวิตของผู้บริโภค ในขณะที่เดียวกัน ก็ได้มี การคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภคโดยดำเนินคดีแพ่งกับผู้ประกอบการ ธุรกิจเรียกเงินคืนพร้อมดอกเบี้ยจำนวน 2,767 ราย คิดเป็นมูลค่า 755.29 ล้านบาท

➤ **มิติด้านสิ่งแวดล้อม** ปริมาณสารเคมี ปุ๋ย ยาฆ่าแมลงที่ตกค้างปนเปื้อนในดิน น้ำ และผลผลิตทางการเกษตร เป็นสาเหตุสำคัญของการเกิดโรคมะเร็ง โดยในแม่น้ำสายสำคัญ มียาปราบศัตรูพืชตกค้างเกือบร้อยละ 50 พืชผักร้อยละ 60 มีสารเคมีตกค้างในระดับที่สูงเกินมาตรฐาน ขณะที่ผักปลอดสาร มีสารเคมีตกค้างร้อยละ 38 โดยกะหล่ำปลี กะหล่ำดอก และคะน้า มีสารตกค้างสูงกว่าพืชผักชนิดอื่น ทั้งนี้ ผักและผลไม้ที่มาจาก ภาคเหนือและอีสานมีสารเคมีตกค้างสูงกว่าภาคอื่นๆ

ประเด็นปัญหาปัจจุบัน (Hot Issues)

เอดส์ : ภัยที่ยังคุกคามสังคมไทย การแก้ปัญหาโรคเอดส์ ที่ผ่านมามีผลสำเร็จเป็นที่น่าพอใจ จำนวนผู้ติดเชื้อรายใหม่ มีแนวโน้มลดลงจาก 143,000 รายในปี 2534 เป็น 19,000 ราย ในปี 2546 ขณะเดียวกันผู้ติดเชื้อสามารถเข้าถึงบริการยาต้านไวรัส เอดส์มากขึ้น แต่หากไม่มีการป้องกันอย่างมีประสิทธิภาพ และมอง ปัญหาอย่างเป็นองค์รวมแล้ว เอดส์อาจจะกลับมาเป็นปัญหาอีกครั้ง

พฤติกรรมเสี่ยงที่ส่งสัญญาณเตือนภัย การดำเนินชีวิตของ คนในปัจจุบันซึ่งมีค่านิยมและพฤติกรรมการใช้ชีวิตที่เสี่ยงต่อ การแพร่ระบาดของโรคเอดส์มากขึ้น โดยวัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์อายุ น้อยลง และมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งหรือมีคู่นอนชั่วคราวเพิ่มขึ้น การสูบบุหรี่/แช่ส้วม/แช่อาหาร ซึ่งกำลังแพร่หลายในกลุ่มวัยรุ่น วัยรุ่นอายุ 15-23 ปี มีพฤติกรรมแลกเปลี่ยนคู่นอนเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 50 ขณะที่อัตราการติดเชื้อในวัยรุ่นที่อายุน้อยกว่า 18 ปี มีแนวโน้ม เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 7.1 ในปี 2544 เป็นร้อยละ 13.8 ในปี 2546 ในขณะที่เดียวกัน อัตราการติดเชื้อเอชไอวีในสตรีมีครรภ์ยังคงสูง ในบางพื้นที่ โดยเฉพาะภาคใต้ตอนล่างมีอัตราการติดเชื้อเอชไอวี ในสตรีมีครรภ์เพิ่มขึ้น 2 เท่า จากร้อยละ 1 ในปี 2543 เป็น ร้อยละ 2 ในปี 2545 การใช้ยาเสพติดและการดื่มแอลกอฮอล์ยังเป็นต้นตอ ของการแพร่ระบาด เพราะมีเพศสัมพันธ์โดยขาดการป้องกัน

In addition, consumers have still continually been taken advantaged from the purchasing of low quality goods and services, although there were 2,767 civil cases against good and services providers worth around 755.29 million Baht.

▪ **Environment** Chemical substances, fertilizer, and pesticides left over in soil, water and agricultural produces are the major causes of cancer. There are around 50 per cent of pesticide left over in major rivers. Approximately 60 per cent of vegetables, cabbage and cauliflower in particular, contain chemical substances over excepted standard, even in organic vegetable containing chemical substances around 38 per cent. Chemical substances are also found most in fruit and vegetable from the North and the Northeast.

Hot Issues

† **HIV/AIDS: still the threat to Thai society** Thailand has effective measures to solve HIV/AIDS pandemic. The number of new infected tends to reduce from 143,000 in 1990 to 19,000 in 2003, while people with HIV are able to get more access to anti-retroviral drug. However, without effective prevention and comprehensive measures HIV/AIDS would return and become the major threat to the Thai society.

† **Risky behavior: a new threat** Attitude and behavior of leading the lives of Thai people have caused the alarm and become the risk in spreading of HIV/AIDS. It was found that teenagers have sexual intercourse in the younger age, while having more pre-married sex or temporary bedmate. Swinging has become more popular among teenagers. Teenagers aged 15-23 having behavior of exchanging bedmate increased to 50 per cent. The number of HIV/AIDS infected in people aged 18 and lower tended to increased from 7.1 per cent in 2001 to 13.8 per cent in 2003. Also, the rate of HIV/AIDS infected in a pregnant has still high in certain areas, particularly in lower Southern region where the rate increased double from 1 per cent in 2000 to 2 per cent in 2002. Narcotic drug using and alcohol drinking have still been the major causes of the epidemic as a result of having sex without protection.

การหยิบยกประเด็นนี้ขึ้นมาเพื่อส่งสัญญาณเตือนสังคมและผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบทุกฝ่ายในสังคมต้องร่วมมือกันที่ต้องมองปัญหาอย่างเป็นองค์รวมในทุกมิติ ทั้งปัญหาครอบครัว ปัญหาการกระทำรุนแรงต่อสตรี ปัญหาการเลียนแบบของวัยรุ่น การจัดการกับปัญหาเอดส์จะต้องให้ความสำคัญกับการป้องกันอย่างเป็นระบบครบวงจรทั้งในระดับชาติและพื้นที่ที่เชื่อมโยงกัน เป็นเรื่องที่ต้องเกาะติดและมองกระบวนการเป็นระยะยาว มีการติดตามและเตือนภัยสังคมเป็นระยะ เพื่อให้การป้องกันและแก้ไขปัญหาเอดส์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

This issue has been addressed in order to warn the society at large and all concerned parties to cooperate and consider the problem in a holistic manner by taking into consideration all related dimensions; from family problems, violence against women, imitation behavior among teenagers and so on. Effectively combating HIV/AIDS problems must also give high priority to comprehensive programs involving all concerned parties both from national and regional levels. It also requires extensive follow-up, close monitoring and regular warning to the society.

NESDB : National Economic and Social
Development Board